

Minnesanteckningar för Miljö- och klimatrådet

Tid Torsdagen den 27/9 2018, kl 18-20

Plats Alceahuset, lokal Ruggen

Närvarande Enligt bifogad närvarolista

Utses att justera, § 1 Conny Söderström (M)

Sekreterare

.....
Camilla Rydstrand

Ordförande

.....
Michaela Haga (C)

Justerande

.....
Conny Söderström (M)

Närvarolista

Parti	Ledamöter	Närvarande	Ej närvarande	Ersättare
C	Michaela Haga, ordförande	X		
S	Ann-Christine Furustrand		X	
M	Conny Söderström	X		
OP	Bert Niska	X		
	Representanter föreningar/byalag			
	~~Helena Wänerstrand~~ , Naturskyddsföreningen Österåker	X		Maria Olausson
	Lennart Jöngren, LRF	X		
	Ingela Martinsson, Friluftsrådet i Österåker		X	
	Marianne Arnetz, STF Stockholm nordost	X		
	~~Anna Roslund~~ , Österåkers scoutkår	X		Leif Engman
	Jonas Bergström, Företagarna i Täby Österåker	X		
	Björn Norbeck, Trälhavets båtklubb		X	
	Joakim Jonsson, Österåkers sportfiskeklubb	X		
	Jan Höglund, Österåkers sportfiskeklubb	X		
	Cecilia Arvidsson, Orienteringsklubben Österåker		X	
	Bo Hedenstedt, Österåkers hembygds- och fornminnesförening	X		
	(Marie Lönnqvist, Svenska kyrkan)			
	Ovriga	Närvarande	Ej närvarande	Funktion
	Camilla Rydstrand	X		Hållbarhetsstrateg
	Maria Lindström	X		Miljö- och hälsoskyddschef

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Mötets öppnande och val av justerare

Ordförande hälsar välkommen.

MKR § 1

Val av justerare

Conny Söderström (M) utses till justerare.

MKR § 2

Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs efter att punkten Agenda 2030 lagts till övriga frågor.

MKR § 3

Återkoppling från föregående möte**a) Domarudden**

Maria Lindström berättar att dykare beställts för bottenrensning samt att ytterligare städning också beställts. Detta är inte klart ännu. Jan Höglund meddelar att man finner fragment från branden runt hela sjön.

Det har också förlagts tre fiberkablar i sjön. Sportfiskeklubben meddelar att både drag och ankare fastnar i fiberkabeln och det saknas landmarkeringar. Även kopplingsskåpet är ett problem då det finns risk att det kommer att stå i vatten vid högre vattenstånd. Maria Lindström meddelar att fiberförläggning anses vara en form av enkel vattenverksamhet som ska anmälas i förväg, vilket inte har gjorts. Ärendet blev nu istället ett tillsynsärende och kommunen har varit i kontakt med företaget som nu ska lämna in en anmälan. Kommunen har då möjlighet att ställa krav på försiktighetsåtgärder.

b) Mat i Multihallen

Idrotts- och friluftsalliansen och kommunen har en pågående dialog om behov. Som det ser ut just nu blir det någon form av kök, men av enklare karaktär.

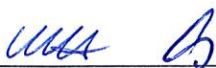
Ärenden från rådet:

- Fortsatt återkoppling av Domarudden
-

MKR § 4

Arbetet med Dagvattenstrategi

Maria Lindström meddelar att förslaget till Dagvattenstrategi har varit på remiss under sommaren. Arbeta med att justera strategin efter inkomna synpunkter pågår nu. Den väntas gå upp för antagande första kvartalet 2019.

Ärenden från rådet:

- Rådet önskar uppdatering kring status för projektet med kvävefilter som ska anläggas i Smedbyån nedanför bollplan. Projektet är försenat.

MKR § 5

Baltic Sea 2020

Maria Lindström berättade om Miljö- och hälsoskyddsnämndens studiebesök till Värmdö och Baltic Sea 2020. Projektet Levande kust drivs av Stiftelsen BalticSea2020 som drivs av och Stockholms universitet i Värmdö kommun syftar till att återfå god ekologisk status i Björnöfjärden. Fosfor är huvudproblemet och den absolut största belastningen kommer från det sediment som där fosfor ansamlats under lång tid. De har genomfört en rad åtgärder, bland annat har ett säteri fått ny avloppsanläggning, det har byggts en latrinstation, man har gjort åtgärder i jordbruk och på hästgårdar, infört fiskeförbud under del av året, genomfört aluminiumbehandling, byggt en gäddvåtmark, åtgärdat enskilda avlopp och genomfört implantering av blåstång. Den onda cirkeln i Björnöfjärden är nu bruten och man ser en synlig förbättring av siktdjupet. I projektet har man bland annat konstaterat att jordbruket har en alldeles för låg åtgärdstakt och att det behövs incitamentsstruktur och ökad stödfinansiering för att arbetet med att återfå god ekologisk status utföras i tillräcklig takt och omfattning.

Miljö- och hälsoskyddsenheten inspekterar gödselhantering på gårdar och betar av några varje år. Inom Åkerströmmens vattensamverkan pågår aktiviteter riktade till hästgårdar, bland annat Vallentuna har kommit igång med en dialog med hästägare. En utmaning är att hästverksamhet ofta är fritidsverksamheter, och kunskapen om miljöpåverkan är begränsad, men underskattat. Verksamheten ökar tätortsnära Vilket innebär större risk för små och hårt belastade hagar.

Sportfiskeklubben driver projekt för att bidra till ökad reproduktion, exempelvis anläggande av grusbädd i ån intill brukshundklubben. Dit kommer mycket sediment från material som trampas ner från dikeskanter vilket gör att bädden täpper igen. Man anser att kantzonerna behöver stärkas generellt i kommunen och maskiner får inte köra för nära kanterna.

Vatten från dusch och bad via enskilda avlopp är inte ett så stort problem längre påpekar Maria Lindström, utan det är toalettavfallet som är det stora problemet kopplat till näringsläckage. Markrening av avloppsvatten är olämplig nära vatten och vid tunna jordlager, fastläggningen blir sannolikt inte tillräckligt bra över en längre tid. Kommunen kräver minireningsverk där det råder högskyddsnivå samt skötselavtal för att säkra att de kan uppfylla förväntad funktion. Kommunen gör inga mätningar på minireningsverk ännu, utan granskar att det finns ett gällande serviceavtal. Det kommer att komma en hel del nya regler från havs och vattenskyddsmyndigheten inom området.

Maria Lindström reflekterar över att tillsynsinsatserna i allt större omfattning kan komma att prioritera områden där det är mest akut sett till vattenstatus i närliggande recipienter och vattendrag. Kontrollbesiktningarna ger resultat. Kommunen gör tillsyn i fält av ca 200 enskilda avlopp varje år och pappersinventering av omkring 400 stycken. Omkring 20 % döms ut, det är ovanligt lite i jämförelse med andra kommuner eftersom många av avloppsanläggningarna är relativt nya. Kommunen har av 5500 enskilda avlopp inklusive fritidshus varar 2500-3000 är inventerade.

Det händer att fastighetsägare undviker att investera i en bristfällig avloppsanläggning då man vet att det så småningom ska bli kommunalt VA i området. Det kan dock ofta dröja många år.

MKR § 6

Kort information om genomförda och kommande aktiviteter**a) Trafikantveckan 19-22 september**

Camilla Rydstrand informerar om kommunens deltagande i Europeiska trafikantveckan som uppmärksammats runt om i Europa 19-22 september. Under onsdagen och torsdagen deltog 7 klasser i åk 5 i aktiviteter i och kring kommunens mobila mötesplats Österåker på väg som var uppställd nere vid tågstationen. Aktiviteterna syftade till att lära eleverna mer om hållbara transporter och trafiksäkerhet. Lördagen den 22 september ordnades aktiviteter för allmänheten. Stationsvägens gångfartsområde var helt avstängd för biltrafik i syfte att allmänheten skulle få uppleva vad hur ytor kan upplevas och användas till om bilen får ta mindre plats. Se medarrangörer och program i bilaga 1.

b) 2018 års Miljöbidrag

Camilla Rydstrand påminner om att det fortfarande går att söka årets Miljöbidrag på temat hållbart resande. Ansökningstiden går ut den 30 september.

MKR § 7

Övriga frågor**a) Sommarens torka**

Lennart Jöngren lyfter frågan om att vi bör reflektera över sommarens torka och vad som kan göras för att vi ska stå bättre rustade för liknande händelser i framtiden. Kommunens säkerhetsstrateg Jenny Nilsson hade inte möjlighet att närvara på mötet, men har sammanställt kommunens åtgärder i ett PM som delades ut på mötet, se bilaga 2. Utöver att se på vad som gjorts efterfrågas en strategi för framtiden. Till exempel blev det tydligt hur viktigt det är att spara odlingsbar mark, även om den för stunden inte används aktivt. Kommunen har arbetat med klimatanpassning, men vi kan konstatera att den är mer inriktad mot samhällsbyggnadsrisker förknippade med kraftigt regn och höjda vattennivåer än torka och det gäller nog de flesta kommuner runt om i landet. Michaela Haga meddelar att en Regional Vattenförsörjningsplan är under framtagande och att det kan vara aktuellt att överväga både ökad självförsörjningsgrad och förbättrad krisberedskap. Miljö- och hälsoskyddsenheten hade väldigt många klimatrelaterade telefonsamtal från oroliga invånare. En framåtsyftande åtgärd enheten vidtar är att öka tillsynen på äldreboenden för att kolla bland annat möjligheter att hålla rimliga inomhustemperaturer.

Jan Höglund påpekar att det behövs bättre koll på de dammreglerade åarna under torrperioder. Flödet kan behöva hållas uppe för att inte känsliga ekosystem nedström ska slås ut. I Nykvarnsbäcken ska vattnet rinna över en betongkasun, men där har vattennivån varit för låg för att det ska kunna rinna över vilket är problematiskt även för fiskvandring. Kommunen hänvisar till Länsstyrelsen om man bedömer att vattenregleringen inte sköts rätt.

Jonas Bergström påpekar fördelar med enskilda avlopp med minireningsverk under situationer med torka, eftersom det renade vattnet lätt kan tas om hand och användas för exempelvis bevattning.

Conny Söderström redogör för Norrvatten statistik och konstaterar att Österåker hade näst högst vattenförbrukare per brukare under juli månad och att den vädjan som gick ut om att hålla förbrukningen nere nästan inte gjorde någon skillnad i Österåker. Norrvattens samtliga åtta grundvattentäkter kördes samtidigt och reningskapaciteten låg på gränsen på grund av dålig råvattenkvalitet.

Frågan om kommunen avser stödköpa svenskt kött togs upp. Svaret var att kostpolicyn redan är tydlig vad gäller den politiska viljan att köpa närproducerade livsmedel. Uppföljning av kostpolicyn planeras.

b) Städaktiviteter

Flera föreningar har genomfört exempelvis strandstädning eller andra städinsatser, exempelvis från domarudden till hästbadet och Påta samt Södersjön. Man hittar även en hel del grillar och möter personer som trots all uppmärksamhet i media inte vet att det varit eldningsförbud. Kommunen måste använda ännu fler kanaler för att nå alla.

c) Agenda 2030

Rådet undrar på vilket sätt kommunen arbetar med Agenda 2030. Arbetet har precis börjat komma igång och sker på två fronter. Dels byggs ett informellt nätverk upp i kommunens organisation. Syftet med nätverket är att skapa ett forum för diskussion av vad De globala målen kan betyda i Österåkers egen kontext samt att skapa dialog tvärs förvaltningarna och enheterna för att minska "stuprörseffekterna" i organisationen. Ju mer vi känner andra verksamheters olika utmaningar, desto oftare kan vi hitta synergieffekter. Parallellt med det pågår en kartläggning av kommunens aktiverande styrdokument (strategier, program och planer) gentemot De globala målen. Syftet med den är dels att identifiera eventuella luckor, men också att sedan med hjälp av Agendans ramverk bättre kunna digitalt illustrera en slags styrkarta – vilka uttalade viljeriktningar som finns och hur de hänger samman. Det ska underlätta för både politiker, tjänstemän och allmänhet att få en överblick.

d) Naturskyddsföreningens glöggmingel

Naturskyddsföreningen passar på att meddela att man ändrat datum för årets glöggmingel till den 22 november.

MKR § 8

Nästa möte

Nästa möte är den 29 november. Maila gärna in önskemål till dagordningen till camilla.rydstrand@osteraker.se

1) på Grövalverket

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande